

Тема 7

Методика якісної оцінки земель FAO

Framework for Land Evaluation · види землекористування · класи
придатності S1–N2

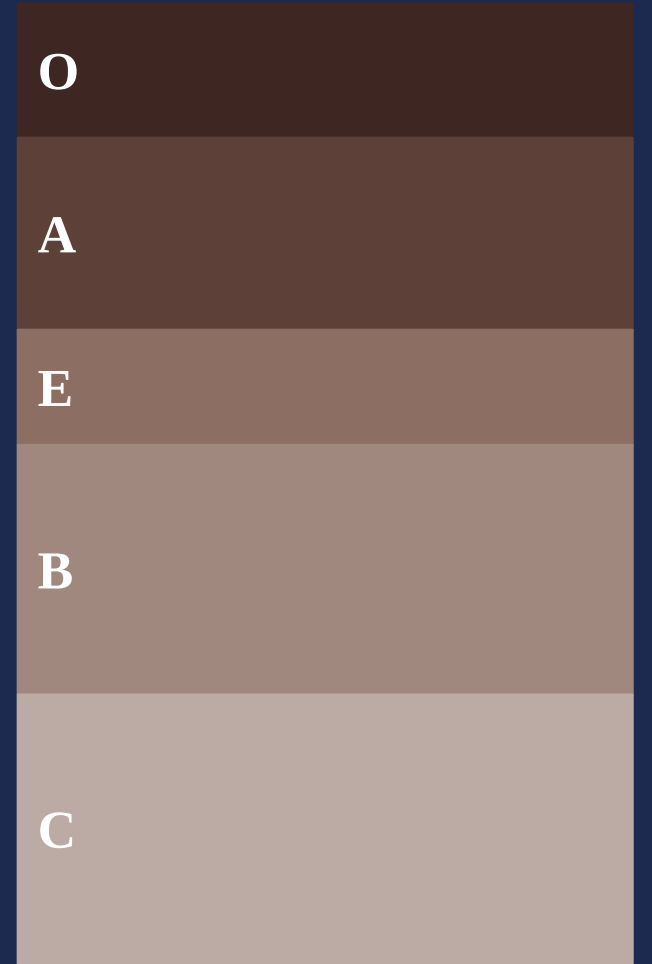
O

A

E

B

C

Базові поняття системи FAO

1

Land unit

Ділянка землі з відносно однорідними якостями, що картується як окремий контур

2

Land Utilization Type

Конкретний вид землекористування: культура, технологія, ресурси, інтенсивність

3

Land quality

Комплексна властивість землі, що визначає придатність (вологозабезпеченість, ризик ерозії)

4

Land characteristic

Вимірюваний показник: глибина профілю, схил, гранулометричний склад, ЕС

Оцінка завжди відносна до конкретного виду землекористування, а не до абстрактної «якості землі».

Дев'ять етапів оцінювання землі

1

Початкові консультації

2

Цілі оцінки

3

Дані та припущення

4

Картування і опис
земельних одиниць

5

Визначення видів
землекористування

6

Зіставлення видів
землекористування із
землею

7

Економічний і соціальний
аналіз

8

Класифікація придатності
земель

9

Подання результатів

Структура класифікації придатності

S1

Високопридатні
≈ 80–100 %

S2

Помірно придатні
≈ 60–80 %

S3

Маргінально придатні
≈ 40–60 %

N1

Наразі непридатні
≈ 20–40 %

N2

Постійно непридатні
< 20 %

Порядок

S — придатні; N — непридатні

Клас

Ступінь придатності всередині
порядку: S1, S2, S3, N1, N2

Підклас

Тип головного обмеження
літерою: S2e (ерозія), S3w
(вологість)

Одиниця

Відмінності в управлінні в
межах підкласу: S2e-1, S2e-2

Межі класів у відсотках від максимального врожаю орієнтовні й різняться між настановами FAO.

Якості земель і визначальні характеристики

Якість землі

Характеристики, за якими її оцінюють

Вологозабезпеченість	Опади, випаровуваність, вологоємність (AWC), глибина профілю
Доступність поживних речовин	Вміст гумусу, ємність поглинання, рН, насичення основами
Кореневмісні умови	Глибина, гранулометричний склад, кам'янистість, щільність
Доступність кисню	Клас дренажу, рівень ґрунтових вод, оглеєність
Солоність і солонцюватість	EC, ESP, SAR, токсичні іони
Ризик ерозії і затоплення	Схил, ерозійна стійкість, інтенсивність опадів, частота затоплення

Розвиток методології FAO

1976

**Framework for
Land Evaluation**

Soils Bulletin 32: базова
схема

1978–81

**Agro-ecological
zones**

Зонування за кліматом,
грунтом і культурою

1983–85

**Настанови за
видами
землекористування**

Bulletins 52 і 55: суха й
зрошувана рілля

1993

FESLM

Оцінка сталого
управління землею

Сьогодні

GAEZ

Глобальна база
агроекологічних зон

Рух від якісної схеми до кількісних моделей і оцінки сталості.

Висновки

Сильні сторони

- Оцінка під конкретний вид землекористування
- Чіткий поділ фізичної й економічної придатності
- Універсальність для різних кліматичних зон

Обмеження

- Якісні класи залежать від експертних порогів
- Вимагає великого обсягу даних про земельні одиниці
- Вищі вимоги до економічної частини, ніж у бонітуванні

Порівняння: LCC (США) і бонітування (Україна) оцінюють землю загалом, а FAO — придатність для заданого виду використання.